

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA

Iskolavezető: Prof. Dr. Papp Sándor

Medievisztika-Régészet Doktori Program

Régészet Alprogram

Programvezető: Dr. Almási Tibor

Alprogramvezető: Prof. Dr. Révész László

A Medievisztika-Régészet Doktori Program

Régészet Alprogram

komplex vizsgájának tételei és kötelező irodalomjegyzéke

Szeged, 2022

A Medievisztika – Régészet Doktori Program

Régészet Alprogramja

komplex vizsgájának tételei és kötelező irodalomjegyzéke

(2022)

A Települések

A1: A Kárpát-medence neolitikus településeinek kutatási helyzete

- Bánffy, Eszter: The Early Neolithic in the Danube-Tisza interfluve. Oxford 2013.
- Kalicz, Nándor: Frühneolithische Siedlungsfunde aus Südwestungarn. Inventaria Praehistorica Hungaricae IV. Budapest 1990.
- Raczky, Pál: Research on the settlements of the Körös culture in the Szolnok area: the excavations at Szajol-Felsőföld and Szolnok-Szanda. In: Anders, Alexandra – Siklósi, Zsuzsanna. (eds): The first Neolithic sites in central/south-east European transect. Volume III: The Körös culture in eastern Hungary. Oxford 2012. 85–95.
- Regenye, Judit: What about the other side: Starčevo and LBK settlements north of Lake Balaton. In: Kozłowski, Janusz Krzysztof – Raczky, Pál (eds): Neolithization of the Carpathian Basin: northernmost distribution of the Starčevo/Körös culture. Kraków–Budapest 2010. 53–64.
- Whittle, Alasdair (ed.): The Early Neolithic on the Great Hungarian Plain. Investigations of the Körös culture site of Ecsefalva 23, County Békés. Varia Archaeologica Hungarica 21. Budapest 2007.

A2: A Kárpát-medence rézkori településeinek kutatási helyzete

- György László: A Baden-kultúra telepe Mezőkövesd-Nagy-Fertőn. Borsod-Abaúj-Zemplén megye régészeti emlékei 7. Miskolc 2008.
- Kovács, Tibor (szerk.): Neuere Daten zur Siedlungsgeschichte und Chronologie der Kupferzeit des Karpatenbeckens. Inventaria Praehistorica Hungariae 7. Budapest 1995.
- Patay, Pál: Kupferzeitliche Siedlung von Tiszalúc. Budapest 2005.
- Sherratt, Andrew: The development of Neolithic and Copper Age settlement in the Great Hungarian Plain. Part I. The regional setting. Oxford Journal of Archaeology 1. 1983. 287–316.
- Sherratt, Andrew: The development of Neolithic and Copper Age settlement in the Great Hungarian Plain. Part II. Site survey and settlement dynamics. Oxford Journal of Archaeology 2. 1984. 13–41.
- M. Virág, Zsuzsanna: Settlement historical research in Transdanubia in the first half of the Middle Copper Age. In: Jerem, Erzsébet – Raczky, Pál (Hrsg.): Morgenrot der Kulturen. Frühe Etappen der Menschheitsgeschichte in Mittel- und Südosteuropa. Festschrift für N. Kalicz zum 75. Geburtstag. Archaeolingua 14. Budapest 2003, 375–400.

A3: A Kárpát-medence bronzkori településeinek kutatási helyzete

- Bondár, Mária: Early Bronze Age settlement patterns in South-West Transdanubia. *Antaeus* 22. 1996. 197–268.
- Fischl Klára: A Perjámos-kultúra települései. *MFME–StudArch* 9. 2003. 111–120.
- Fischl Klára: Ároktő-Dongóhalom. Bronzkori tell telep. *Bronzezeitliche Tell-Siedlung in Ároktő-Dongóhalom. Borsod-Abaúj-Zemplén megye régészeti emlékei* 4. 2006.
- Nagy Márta: Késő bronzkori település Nyírlugos határában. *JAMÉ* 47. 2005. 63–105.
- Marta, Liviu – V. Sana, Daniel – Bejinariu, Ioan – L. Nagy, Márta – Berendi, Elisabeta: The late Bronze Age settlement of Nyíregyháza-Oros „Úr Csere”. *Satu Mare* 2010.

A4: A Kárpát-medence vaskori településeinek kutatási helyzete

- Berecki, Sándor – Rustoiu, Aurel: Iron Age Settlement Patterns and Funerary Landscapes in Transylvania (4th-2nd Centuries BC.) *Catalogi Musei Marisiensis seria archaeologica* 2. Târgu Mureș 2015.
- Czifra Szabolcs: Megjegyzések a szkíta kori Alföld-csoport veremházainak kérdéséhez. *ArchÉrt* 131. 2006. 169–178.
- Matuz Edit: Késő bronzkori és kora vaskori háztípusok és rekonstrukciós kísérleteik. *Budapest Régiségei* 31. 1997. 211–227.
- Szabó, Miklós (ed.): *L'habitat de l'époque de la Tène à Sajópetri Hosszú-dűlő*. Budapest 2007.
- Zancsi, Aurel – Sîrbu, Valeriu – Băţ Mihail (eds.): Iron Age fortifications on the Tisa-Dniester space, July 14th-17th, 2016. *Proceedings of Sahrna Summer Colloquium. Chişinău–Brăila*, 2017.

A5: Római települések a Kárpát-medencében. Kutatási helyzetkép.

- Gabler D. – Ottományi K.: Késő római házak Szakályon. *ArchÉrt* 117 (1990) 161–188.
- Visy Zs: *A ripa Pannonica Magyarországon*. Budapest 2000.
- O. Heinrich-Tamáska: Die spätrömische Innenbefestigung von Keszthely-Fenékpuszta: Innere Chronologie und funktioneller Wandel. In: *Keszthely-Fenékpuszta im Kontext spätantiker Kontinuitätsforschung zwischen Noricum und Moesia. Castellum Pannonicum Pelsonense* 2. Budapest – Leipzig – Keszthely – Rahden/Westf. 2011. 653–702.
- D. Gabler (ed.): *The Roman Fort at Ács-Vaspuszta (Hungary) on the Danubian limes*. *BAR Int. Ser.* 531 (Oxford) 1989.
- Tóth E.: *Itineraria Pannonica. Római utak a Dunántúlon*. Budapest 2006.
- M. Bíró: Roman villas in Pannonia. *Acta Arch Hung* 26 (1974) 23–57.

A6: A Barbarikum településeinek kutatási helyzete

- Istvánovits, Eszter: Tiszavasvári–Városföldje–Jegyző-tag. A settlement of the 5th century. *JAMÉ* 41.1999. 173–254.

- Kulcsár, Valéria – Mérai, Dóra: Roman or Barbarian? Provincial Models in a Sarmatian Pottery Center on the Danube Frontier. In: De Sena, Eric – Dobrzanska, Halina (eds.): The Roman Empire and Beyond: Archaeological and Historical Research on the Romans and Native Cultures in Central Europe, BAR-IS 2236. 2011. 61–80.
- Masek Zsófia: Római császárkori települések Kántorjánosi és Pócspetri határában. In: Szabó, Ádám – Masek, Zsófia (szerk.): Ante viam stratam. A Magyar Nemzeti Múzeum megelőző feltárásai Kántorjánosi és Pócspetri határában az M3 autópálya nyírségi nyomvonalán. Budapest 2012. 179–342.
- Vaday Andrea – Szekeres Ágnes: Megjegyzések az Alföld korai szarmata telepenek kérdéséhez. (A jazyg bevándorlás és megtelepedés kérdésköre). MFMÉ–StudArch 7. 2001. 231–298.
- Vörös Gabriella: Településszerkezet és életmód az alföldi szarmaták falvaiban. Jazigok, roxolánok, alánok. Szarmaták az Alföldön. Gyulai katalógusok 6. Gyula 1998.

A7: A Kárpát-medence kora- népvándorlás kori településeinek kutatási helyzet (5-6. század)

- Ágnes B. Tóth: Gepidische Siedlungen im Theissgebiet. Monumenta Germanorum Archaeologica Hungariae. Vol. 4. Budapest 2006.
- K. Horedt: Morești. Grabungen in einer vor- und frühgeschichtlichen Siedlung in Siebenbürgen. Bukarest 1979.
- Skriba, P. – Sófalvi, A.: Langobard település Balatonlelle határában. ArchÉrt 129 (2004) 121-163.
- Lăzărescu, V.: Așezarea din secolul al VI-lea p. Chr. / The sixth century A. D. settlement. In: Mustață, S. – Gogâltan, F. – Cociș, S. – Ursuțiu, A. (ed.), Cercetări arheologice preventive la Florești - Polus Center, jud. Cluj (2007) / Rescue excavations at Florești – Polus Center, Cluj County (2007) Cluj – Napoca 2009. 319-417.
- Hajnal Zs.: Házak a Kölked-feketekapui avar kori telepen. ArchÉrt 134 (2009) 91-116.

A8: A Kárpát-medence késő népvándorlás kori településeinek kutatási helyzete (7-9. század)

- Szőke B. M.: A Karoling-kor a Kárpát-medencében. A Magyar Nemzeti Múzeum állandó kiállítása. Szerk.: Gergely K.–Ritoók Á. Budapest 2014.
- Stanciu, Ioan: Locuirea teritoriului nord-vestic al României între antichitatea târzie și pe rioada de început a epocii medievale timpurii (mijlocul sec. V-sec. VII timpuriu). [The habitation of the north-western territory of Romania between the late antiquity and the beginning period of the early middle ages (the middle of the 5th century-early 7th century).] Patrimonium Archaeologicum Transylvanicum 4. Academia Română Institutul de Arheologie și istoria artei, Cluj-Napoca 2011.
- Kondé Zsófia: Avar kori földbe mélyített és földfelszíni épületek Rákóczi-falva-Bagi-Földek lelőhelyen. Archaeologiai Értesítő 140 (2015), 71–92.
- ŠALKOVSKÝ, P.: Frömittelalterliche Grubenhäuser. Probleme der Terminologie, Typologie und Rekonstruktion. *Archaeologia Adriatica* 3 (2009), 273–292.
- Bálint, Cs.: Die spätaawarenzeitliche Siedlung von Eperjes (Kom. Csongrád). VAH 4. Budapest 1991.

A9: A Kárpát-medence Árpád-kori településeinek kutatási helyzete (10-13. század)

- Szabó István: A középkori magyar falu Bp. 1969.
- Bencze Zoltán-Gyulai Ferenc-Sabján Tibor-Takács Miklós: Egy Árpád-kori veremház feltárása és rekonstrukciója. Monumenta Historica Budapestiensia X. Budapest 1999.
- Takács Miklós: Árpád-kori falusias települések kutatása Magyarországon 1990-2005 között (The Researing of Árpadian-era/Eleventh-Thirteenth-century/Villige-like Settlements in Hungary Between 1990 and 2005). In: A középkor és koraújkor régészete Magyarországon. Szerkesztette: Benkő Elek-Kovács Gyöngyi Bp. 2010. 1-69.
- Jankovich B. Dénes-Szatmári Imre: Régészeti kutatások az alföldi mikrorégió területén. Summary VAH XXVIII. (2013)
- Wolf Mária: Újabb adatok az Árpád-kori népi építészet kutatásához. Further data to the research of medieval vernacular architecture in Hungary (1000-1301) Ethnographia 125. (2014/1.) 20-47.

A10: A Kárpát-medence késő középkori és kora újkori településeinek kutatási helyzete (14-17. század)

- Barabás Jenő-Gilyén Nándor: Magyar népi építészet Budapest 1987.
- Pálóczi-Horváth András: A késő középkori népi építészet régészeti kutatásának újabb eredményei. Neue Archäologische Forschungsergebnisse im Bereich der spätmittelalterlichen Architektur auf dem Lande. In: Népi építészet a Kárpát-medencében a honfoglalástól a 18. századig. Szerkesztette: Cseri Miklós-Tárnoki Judit Szentendre-Szolnok 2001.
- Pálóczi Horváth András: Az alföldi későközépkori lakóházak: vázszerkezetek és falazatok. In: Hagyomány és változás a népi kultúrában. Tanulmányok a 60. esztendő Dám László tiszteletére. Szerk: Szabó S. Nyíregyháza 2005. 95-130.
- Pálóczi-Horváth András: Az elpusztult későközépkori falvak morfológiai variációi. Arrabona 44/1 (2006) 357-391.
- Feld István: Buda és Sopron- A magyar középkori városi lakóházak kutatásának mérőkövei. in: Kő kövön. Dávid Ferenc 73. születésnapjára. Szerk: Szentesi Edit, Mentényi Klára, Simon Anna Budapest 2013.

B Temetők

B1: A Kárpát-medence neolitikus temetkezéseinek kutatási helyzete

- Kalicz Nándor – Koós Judit: Mezőkövesd-Mocsolyás. A neolitikus Szatmár-csoport (AVK I) települése és temetője a Kr. e. 6. évezred második feléből. Borsod-Abaúj-Zemplén megye régészeti emlékei 9. Miskolc 2014.
- Oross, Krisztián – Oszás, Anett – Marton, Tibor – Köhler, Kitty – Ódor, János Gábor – Szécsényi-Nagy, Anna – Bánffy, Eszter – Alt, Kurt W. – Bronk Ramsey, Christopher – Kromer, Bernd – Bayliss, Alex – Hamilton, Derek – Whittle, Alasdair: Midlife changes: the Sopot burial ground at Alsónyék. BRGK 94. 2013 [2016]. 151–178.
- Paluch Tibor: A Körös-Starčevo kultúra temetkezései. JAMÉ 46. 2004. 23–51.
- Siklósi, Zsuzsanna: Prestige goods in the Neolithic of the Carpathian Basin: Material manifestations of social differentiation. ActaArchHung 55. 2004. 1–62.

- Zalai-Gaál, István: Die neolithische Gräbergruppe B1 von Mórág-Tűzkődomb. I. Die archäologischen Funde und Befunde. Szekszárd–Saarbrücken 2002.

B2: A Kárpát-medence rézkori temetkezéseinek kutatási helyzete

- Bondár, Mária – Raczky, Pál (eds): The Copper Age cemetery of Budakalász. Budapest 2009.
- Bondár, Mária: The Late Copper Age cemetery at Pilismarót-Basaharc. István Torma's excavations (1967, 1969–1972). Budapest 2015.
- Kalicz, Nándor: Beiträge zur Kenntnis der Kupferzeit im ungarischen Transdanubien. In: Lichardus, Jan (Hrsg.): Die Kupferzeit als historische Epoche, Teil 1. Saarbrücker Beitr. Altde 55. 1991. 347–387.
- Kalicz Nándor: A késő rézkori badeni kultúra temetője Mezőcsát–Hörsögsön és Tiszavasvári–Gyepároson. HOMÉ 37. 1999. 57–101.
- Kalicz, Nándor: Der Neuere Forschungsstand über die Lengyel Kultur In: Regénye, Judit (ed.): Sites and Stones: Lengyel Culture in Western Hungary and Beyond. Veszprém 2001, 7–12.

B3: A Kárpát-medence bronzkori temetőinek kutatási helyzete

- Dani János – Horváth Tünde: Őskori kurgánok a magyar Alföldön. A Gödörsíros (Jamnaja) entitás magyarországi kutatása az elmúlt 30 év során. Áttekintés és revízió. Budapest 2012.
- Dani János – V. Szabó Gábor: Temetkezési szokások a Polgár határában feltárt középső bronzkori temetőkben. In: Ilon Gábor (szerk.): ΜΩΜΟΣ III. Őskoros Kutatók III. Összejövételének konferenciakötete. Szombathely 2004. 91–119.
- Fischl Klára: Mártély-Szegfü. A Perjámos-kultúra szerepe a Dél-Alföld vegyes rítusú temetőiben. Savaria 24/3. 1999. 215–237.
- Ilon Gábor et al.: Szombathely–Zanat késő urnamezős korú temetője és a lelőhely más ős- és középkori emlékei. Természettudományos vizsgálatokkal kiegészített anyagközlés. Budapest 2011.
- Kemenczei, Tibor: Bemerkungen zur Kontinuität und Diskontinuität auf ausgewählten Gräberfeldern des Donau-Theiss-Gebietes. ArchÉrt 135. 2010. 27–51.
- Király, Ágnes: A biritual cemetery of the Gava culture in the Middle Tisza Region and some further notes on the burial customs of the LBA-EIA in Eastern Hungary. Satu Mare - Studii și Comunicări 28/1. 2012. 109–132.

B4: A Kárpát-medence vaskori temetőinek kutatási helyzete

- Berecki, Sándor – Vaida, Dan-Lucian: Late Iron Age double burials in the Carpathian Basin. Istros 23. 2017. 13–54.
- Kemenczei, Tibor: Studien zu den Denkmälern skythisch geprägter Alföld Gruppe. Inventaria Praehistorica Hungariae 12. Budapest 2009.
- Rustoiu, Aurel – Berecki, Sándor – Ferencz, Iosif Vasile: Funerary practices in Transylvania during the Celtic horizon (La Téne B1/B2–C1). Istros 23. 2017. 253–275.
- Szabó, Miklós (ed.) La nécropole celtique à Ludas–Varjú-dűlő. Budapest 2012.

- Tankó, Éva – Tankó, Károly: Cremation and Deposition in the Late Iron Age Cemetery at Ludas. In: Berecki, Sándor (ed.): Iron Age Rites and Rituals in the Carpathian Basin. Proceedings of the International Colloquium from Târgu Mureş, 7-9 October 2011. Târgu Mureş 2012. 249–259.

B5: Római temetők kutatási helyzete a Kárpát-medencében

- Bíró Sz.: Savaria nyugati temetője. Savaria 28 (2004) 63-134.
- Kelemen M.: Solva. Esztergom késő római temetői. Libelli Archaeologici SN III. Budapest 2008.
- Lányi V.: Die spätantiken Gräberfelder von Pannonia. Acta Arch Hung 24 (1972) 53-212.
- Magyar Zs.: Késő császárkori sírépületek Pannoniában. Arch Ért 137 (2012) 125-144.
- J. Topál.: Roman cemeteries of Aquincum, Pannonia: the western cemetery, Bécsi Road I. Fontes Archaeologici Hungariae Budapest 1993.

B6: A Barbarikum temetőinek kutatási helyzete a Kárpát-medencében

- Farkas Csilla: Kora szarmata sírok Füzesabony határában. (Füzesabony-Kastély dűlő I.) In: Váradi Adél – Petercsák Tivadar (szerk.): A Népvándorlaskor Kutatóinak Kilencedik Konferenciája. Heves Megyei Régészeti Közlemények 2. Eger 2000, 15–50.
- Gulyás Gyöngyi: Szarmata temetkezések Abony és Cegléd környékén. StudCom 31. 2011. 125–253.
- Istvánovits, Eszter: Das Gräberfeld aus dem 4.-5. Jahrhundert von Tiszadob-Sziget. ActaArchHun 45.1993. 91–146.
- Kőhegyi Mihály – Vörös Gabriella: Madaras-Halmok: Kr. u. 2-5. századi szarmata temető. Monográfiák a Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszékéről 1. Szeged 2011.
- Kulcsár Valéria: A kárpát-medencei szarmaták temetkezési szokásai. Múzeumi Füzetek 49. Aszód 1998.

B7: A Kárpát-medence kora népvándorlás kori temetőinek kutatási helyzete (5-6. század)

- I. Bóna – M. Nagy: Gepidische Gräberfelder am Theissgebiet. I. Monumenta Germanorum Archaeologica Hungariae Vol. 1. Budapest 2002.
- J. Cseh – E. Istvánovits – E. Lovász – K. Mesterházy – M. Nagy – I. M. Nepper – E. Simonyi: Gepidische Gräberfelder im Theissgebiet II. Monumenta Germanorum Archaeologica Hungariae Vol. 2. Budapest 2005.
- I. Bóna – J. B. Horváth: Langobardische Gräberfelder in West-Ungarn. Monumenta Germanorum Archaeologica Hungariae. Vol. 6. 2009.
- Kiss, P. A.: „...ut strenui viri...”. A gepidák Kárpát-medencei története. Szeged 2015.
- Dobos, A.: The Reihengräberfelder in Transylvania after 100 years of archaeological research. Acta Archaeologica Carpathica XLVI (2011) 171-206.

B8: A Kárpát-medence késő népvándorlás kori temetőinek kutatási helyzete (7-9. század)

- Garam É.: Das awarenzeitliche Gräberfeld von Tiszafüred. [Cemeteries of the Avar Period (567–829) 3.] Budapest 1995.
- Balogh Cs.: Régészeti adatok a Duna–Tisza közti avarok történetéhez. [Studia ad Archaeologiam Pasmaniensia 6.] Budapest 2016.
- Bende L.: Temetkezési szokások a Körös – Tisza – Maros közén az avar kor második felében. Főszerk. Lőrinczy G. [Studia ad Archaeologiam Pasmaniensia 8.] Budapest 2017.
- Nagy K.: A székkutas-kápolnadúlói avar temető. A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve: Monographia Archeologica 1. Szeged 2003.
- Kovrig I.: Das awarenzeitliche Gräberfeld von Alattyán. Budapest 1963.
- Prohászka P.: Az ozora-tótipusztai avar fejedelmi sírok. Opitz archaeologica 5. Budapest 2012.
- Bárdos E.- Garam É.: Das awarenzeitliche Gräberfeld in Zamárdi-Rétiföldek I. Monumenta Avarorum Archaeologica 9. Budapest 2009.

B9: A Kárpát-medence Árpád-kori temetőinek kutatási helyzet (10-13. század)

- Kovács L.: A Kárpát-medence honfoglalás és kora Árpád-kori szállási és falusi temetői. Kitekintéssel az előzményekre. Vázlat. — Die landnahmezeitlichen und früharpadenzeitlichen Gräberfelder von Quartiere und Dörfer mit Hinblick auf die Vorgeschichte. Ein Abriss. In: A HONFOGLALÁS KOR 2013, 511–604.
- László Gy.: A honfoglaló magyar nép élete. Budapest 1944.
- Révész L.: A karosi honfoglalás kori temetők. Régészeti adatok a Felső-Tisza vidék X. századi történetéhez. — Die Gräberfelder von Karos aus der Landnahmezeit. Archäologische Angaben zur Geschichte des oberen Theißgebietes im 10. Jahrhundert. [MHKÁS 1.] Miskolc 1996.
- Szőke B.: A honfoglaló és kora Árpád-kori magyarság régészeti emlékei. [RégTan 1.] Budapest 1962.
- Ritoók Ágnes: A templom körüli temetők régészeti kutatása. (The Archaeological Researching of Churchyards) In: A középkor és kora újkor régészete Magyarországon. Szerkesztette: Benkő Elek-Kovács Gyöngyi Bp. 2010. 473-494. 475, 31. j.

B10: A Kárpát-medence késő középkori, kora újkori temetőinek kutatási helyzete (14-17. század)

- Balassa Iván: Magyar falvak temetői Budapest 1989.
- Kubinyi András: Késő középkori temetkezések a történeti forrásokban. Late medieval burials in the historical sources. In: A középkori templom körüli temetők kutatása. Opuscula Hungarica VI. Budapest 2005. Szerkesztette: Ritoók Ágnes –Simonyi Erika 13-18.
- Wicker Erika: Adatok a hódoltság kori délszlávok temetkezési szokásaihoz. Angaben zum Bestattungsritus der Südslawen zur Zeit der Türkenherrschaft. Cumania 19 (2003) 19-84.
- Béres Mária: Az óföldségi temető üzenete. The heritage of the cemetery at Óföldség. In: A középkori templom körüli temetők kutatása. Opuscula Hungarica VI. Budapest 2005. Szerkesztette: Ritoók Ágnes –Simonyi Erika 297-303.

- Selmeczi László: A karcag-orgondaszentmiklósi kun szállástemető régészeti kutatásának néhány tanulsága. In: Kun- kép A magyarországi kunok hagyatéka. Tanulmányok Horváth Ferenc 60. születésnapja tiszteletére. Szerk.: Rosta Szabolcs Kiskunfélegyháza 2009. 17-32.

C Hitvilág

C1: A Kárpát-medencei őskori kultúrák hiedelemvilágának régészeti emlékei

- Bakay, Kornél: Scythian Rattles in the Carpathian Basin and Their Eastern Connections. Budapest 1971.
- Hansen, Svend: Studien zu den Metalldeponierungen während der älteren Urnenfelderzeit zwischen Rhônetal und Karpatenbecken. Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 21. Bonn 1994.
- Makkay János: Újkőkori teogónia. Agyagból mintázni istent és embert, In: Bende Livia – Lőrinczy Gábor (szerk.): Hétköznapiak Vénuszai. Tanulmánykötet a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum állandó régészeti kiállításának megnyitása alkalmából. Hódmezővásárhely 2005, 85–121.
- Makkay, János: Ein Gründungsoffer der Tiszapolgár-Kultur von Vésztő-Mágor, In: Spinei, Victor – Lazarovici, Cornelia-Magda – Monah, Dan (ed.): Scripta Praehistorica. Miscellanea in honorem nonagenarii magistri Mircea Petrescu-Dîmbovița oblata. Honoraria 1. Iași 2005. 201–215.
- Makkay János: Odüsszeusz evezője. A régen sírbaszált hőrosok eredete. Budapest 2008.

C2: A római vallás régészeti emlékei a Kárpát-medencében

- Tóth I.: Pannoniai vallástörténet. Ókor – történet – írás 2. Pécs – Budapest 2015.
- Tóth E.: Das Christentum in Pannonien bis zum 7. Jahrhundert nach den archäologischen Zeugnissen. In: Das Christentum bairischen Raum. Von den Anfängen bis ins 11. Jahrhundert. Passauer historische Forschungen 8. Köln 1994. 241-272.
- Tóth A. J.: Népi vallásosság a késő ókorban. In: Szent Márton és Pannonia. Kereszténység a római világ határán. Szerk.: Tóth E. – Vida T. – Takács I. Pannonhalma – Szombathely 2016. 43-48.
- Nagy L.: Pannoniai városok, mártírok, ereklyék. Négy szenvedéstörténet helyszínei nyomában. Pécs 2012.
- Fitz J.: Religions and Cults in Pannonia. Székesfehérvár 1998.
- Gáspár D.: Pannonia kereszténysége I. Budapest 2008.

C3: A Kr. u. 1-9. században a Kárpát-medencében élt népek hiedelemvilágának régészeti emlékei

- Istvánovits Eszter: A szarmaták és a kos. Adatok a Kárpát-medence szarmatáinak hitvilágához. JAMÉ 39–40. 1997–1998. 135–151.

- Istvánovits Eszter – Kulcsár Valéria: Adatok az alföldi szarmaták vallásához és törzsi hovatartozásához. JAMÉ 37–38. 1995–1996. 153–188.
- A. Vaday: The world of beliefs of the Sarmatians. Specimina Nova Universitatis Quinqueecclesiensis XVI (2000) 215-226.
- Gallina Zs.: A gepidák hitvilága. In: A gepidák. Kora középkori germán királyság az Alföldön. Gyulai Katalógusok 7. Gyula 1999. 91-106.
- Kiss P. A.: Germán hiedelemvilág nyomai a Kárpát-medencében. In: Szent Márton és Pannonia. Kereszténység a római világ határán. Szerk.: Tóth E. – Vida T. – Takács I. Pannonhalma – Szombathely 2016. 161-170.
- Nagy M.: Állatábrázolások és az I. germán állatstílus a Közép-Duna-vidéken. Monumenta Gernarorum Archaeologica Hungariae. Vol. 5. Budapest 2007.
- Vida T.: Kereszténység a Kárpát-medencében a népvándorlás korában (Kr.u. 5-8 század). In: Szent Márton és Pannonia. Kereszténység a római világ határán. Szerk.: Tóth E. – Vida T. – Takács I. Pannonhalma – Szombathely 2016. 93-106.
- Vida, T.: Heidnische und christliche Elemente der awarenzeitlichen Glaubenswelt. Amulette in der Awarenzeit. *Zalai Múzeum* 11 (2002), 179–209.
- Vida T.: Pogányság, kereszténység és szinkretisztikus világgép a kora középkorban (Régészeti megfigyelések a kora avar kori ember hitvilágáról). In: *Várak, templomok, Ispotályok, Tanulmányok a magyar középkorról*. Szerk. Neumann T. Piliscsaba 2004, 327–349.
- Veszprémy L.: Mint békák a mocsárban. Püspökök gyűlése a Duna mellett 796-ban. *Aetas* 19:2 (2004), 53–71.
- Szőke B. M.: A keresztény térítés kezdetei Pannóniában a Karoling korban. (a petőházi Cunpald-kehely és a sopronkőhidai temető helye és szerepe). *Soproni Szemle* 54/4 (2000) 310 – 342.
-

C4: A középkori vallásosság és hiedelemvilág régészeti emlékei

- Dienes I.: A honfoglaló magyarok és ősi hiedelmeik. In: *Uráli népek*. Szerk. Hajdú P. Budapest 1975, 77–108.
- Tettamanti S.: Temetkezési szokások a X–XI. században a Kárpát-medencében. — Begräbnissitten im 10.–11. Jh. im Karpatenbecken. *StCom* 3 (1975), 79–123.
- Dömötör Tekla: *A magyar nép hiedelemvilága* Budapest 1981.
- Pölös Andrea: Építőáldozatok. In: *Népi építészet a Kárpát-medencében a honfoglalástól a 18. századig*. Szerkesztette: Cseri Miklós-Tárnoki Judit Szentendre-Szolnok 2001. 467-485.
- Csukovits Enikő: *Középkori magyar zarándoklatok* Budapest 2003.

D Kézművesség és ipar

D1: Az őskori kézművesség régészeti emlékei a Kárpát-medencében

- Berecki, Sándor (ed.): *Iron Age Crafts and Craftsmen in the Carpathian Basin, Târgu Mureş* 2014.
- Bóna, István: Bronzeguss und Metallbearbeitung bis zum Ende der Mittleren Bronzezeit. Der Horizont der sog. Koszider-Bronzeschätze. In: *Meier-Arendt, Walter*

(Hrsg.): *Bronzezeit in Ungarn. Forschungen in Tell-Siedlungen an Donau und Theiss.* Frankfurt am Main 1992, 58–65.

- Holló Szilvia Andrea – Szulovszky János (szerk.): *Az agyagművesség évezredei a Kárpát-medencében.* Budapest–Veszprém 2006.
- Horváth, Tünde: *Metallurgy of the Vátya Culture. Technological Observations on the Stone Tools of the Culture.* SAO/SPES 9. 2012. 53–117.
- Kovács, Tibor (szerk.): *Studien zur Metallindustrie im Karpatenbecken und den benachbarten Regionen: Festschrift für Amália Mozsolics zum 85. Geburtstag.* Budapest 1996.

D2: A római kor kézművességének és ipari tevékenységének régészeti emlékei a Kárpát-medencében

- F. Horváth: *Das spätantike Keramikspektrum in Keszthely-Fenékpuszta – erste Ergebnisse.* In: *Keszthely-Fenékpuszta im Kontext spatantiker Kontinuitätsforschung zwischen Noricum und Mosia. Castellum Pannonicum Pelsonense* (Hrsg. O. Heinrich-Tamáska) Budapest – Leipzig – Keszthely - Rahden/Westf. 2011. 597-651.
- M. T. Bíró.: *Combs and comb-making in Roman Pannonia: ethnical and historical aspects.* In: *Probleme der frühen Merowingerzeit im Mitteldonaauraum.* Spisy Arch. Ústavu AV ČR Brno 19 (2002) 31-71.
- Hódi A.: *Bronzöntő műhelyek Savariában.* Ókor 2014/3. 89-94.
- K. Ottományi – O. Sosztarits: *Spätromischer Töpferofen im südlichen Stadtteil in Savaria.* Savaria 23/3, 1996/1997 (1998) 145-216.
- A. R. Facsády: *Les formes et techniques de fabrication des bijoux d'or d'Aquincum.* In: *I bronzi antichi: Produzione e tecnologia.* (Ed. A. Giomla-Mair) Montagnac 2002. 517-524.
- Dévai K.: *Késő római temetkezések üveg mellékletei Pannoniában.* Doktori értekezés, ELTE. Budapest 2012.

D3: A Barbarikum és a népvándorlás kor kézművességének régészeti emlékei a Kárpát-medencében (Kr. u. 1-9. század)

- Istvánovits, Eszter – Kulcsár, Valéria – Mérai, Dóra: *Roman Age Barbarian Pottery Workshops in the Great Hungarian Plain.* In: *Bemmann, Jan – Hegewisch, Morten – Meyer, Michael – Schmauder, Michael* (Hrsg.): *Drehscheibentöpferei im Barbaricum. Technologietransfer und Professionalisierung eines Handwerks am Rande des Römischen Imperiums.* Akten der Internationalen Tagung in Bonn vom 11. bis 14. Juni 2009. Bonn 2011. 355–369.
- Kulcsár Valéria – Jakab Attila: *A szarmata vasművesség nyomai Üllő 5. lelőhelyről (Pest megye).* In: *Nagy Zoltán – Szulovszky János* (szerk.): *A vasművesség évezredei a Kárpát-medencében.* Szombathely 2009. 55–65.
- Schwarcz Dávid: *Szarmata fémművesség a Tisza-földvár-téglagyári temető 84. sírjában található ékszerek tükrében.* In: *Bíró Szilvia – Tomka Péter* (szerk.): *Hadak útján. A népvándorlás kor kutatóinak XIX. konferenciája.* Győr 2011. 57–70.

- Vaday Andrea: Adatok a szarmaták fémművességéhez (Tiszaföldvár-Téglagyár). A Szántó Kovács János Múzeum Évkönyve 7. Orosháza 2005. 151–198.
- Gepizii. Războjnici și artizani. Catalog de expoziție (ed. Gaiu, C.). Bistrița 2011.
- Rácz, Zs.: Die Goldschmiedegräber der Awarenzeit. Monographien der RGZM. Mainz 2014.
- Vida, T.: Die awarenzeitliche Keramik (6–7. Jh.). VAH 8. Berlin–Budapest 1999.
- Vida T.: Sütőharangok és sütőfedők – régészeti adatok Dél- és Közép-Európa étkezési kultúrájához. In: Sötét idők falvai. 8–11. századi települések a Kárpát-medencében. Szerk. Kolozsi B. – Szilágyi K. Tempora Obscura 1. Debrecen 2011, 701–818.
- Gömöri J.: Az avar kori és Árpád-kori vaskohászat régészeti emlékei Pannoniában. [Magyarország iparrégészeti lelőhelykatasztere I. vasművesség] Budapest 2000.
- Gallina Zs.: Avar kori vaskohászati és települési centrum Zamárdiban. In: *A Barbaricum ösvényein... A 2005-ben Kecskeméten tartott tudományos konferencia előadásai*. Konferenciakötet. Szerk. Somogyvári Á. – V. Székely Gy. Archaeologia Cumanica 1. 2011, 179–198.
- Szenthe G.: A késő avar kori Kárpát-medence és a külvilág kapcsolatai: technológia, forma és kulturális rendszere. EME Dolgozatok Új sorozat 9 (19) (2014), 109–130.
- Bíró Cs.–Szenthe G.: Öntéstechnikai vizsgálatok késő avar kori bronztárgyakon. Investigations of casting techniques of bronze artefacts from the late avar period. In: *Corolla Museologica Tibor Kovács dedicata*. Szerk. Tóth Cs. – Vida I. Budapest 2011, 155–174.

D4: A Középkor kézművessége. Iparrégészeti emlékek a Kárpát-medencében (10-17. század)

- Fettich N.: A honfoglaló magyarság fémművessége I–II. — Die Metallkunst der landnehmenden Ungarn I–II. [ArchHung 21.] Budapest 1937.
- Müller Róbert: Mészégető kemencék Magyarországon. In: *Iparrégészet I.* (1981) 55–65.
- Gömöri János: Az avar kori és Árpád-kori vaskohászat régészeti emlékei Pannoniában. The archaeometallurgical site sin Pannonia in the avar- and early Árpád-period. Sopron 2000.
- Jakab Attila: Égetőkemencék az európai régészeti anyagban. Brick kilns in the archaeological material of Europe JAMÉ 50 (2008) 357–366.
- Benkő Elek: Fémfeldolgozás a középkorban. Metal Processing in the Middle Ages. In: *A középkor és koraújkor régészete Magyarországon*. Szerkesztette: Benkő Elek-Kovács Gyöngyi Bp. 2010. 691–708.

E A Kárpát-medence kereskedelme és kapcsolatrendszere

E1: A Kárpát-medence kapcsolatrendszere a neolitikumban

- Horváth, Ferenc: Comments on the connections between the Vinča Complex and the Carpathian Basin. In: Tasić, Nikola – Grozdanov, Cvetan (eds): *Homage to Milutin Garašanin*. Serbian Academy of Sciences and Arts – Macedonian Academy of Sciences and Arts. Belgrade 2006. 309–398.

- Ilon Gábor (szerk.): ΜΩΜΟΣ VI. Nyersanyagok és kereskedelem – Raw materials and trade. Őskoros Kutatók VI. Összejövetelének konferenciakötete. Nyersanyagok és kereskedelem. Kőszeg 2009.
- Kalicz, Nándor – Makkay, János: Südliche Einflüsse im frühen und mittleren Neolithikum Transdanubiens. In: Fitz, Jenő – Makkay, János (eds): Die aktuellen Fragen der Bandkeramik. Budapest 1972. 93–105.
- Raczky Pál: A Tisza-vidék kulturális és kronológiai kapcsolatai a Balkánnal és az Égeikummal a neolitikum, rézkor időszakában. Szolnok 1988.
- Raczky, Pál – Anders, Alexandra: The internal relations of the Alföld Linear Pottery culture in Hungary and the characteristics of human representation. In: Jerem, Erzsébet – Raczky, Pál (eds): Morgenrot der Kulturen. Festschrift für Nándor Kalicz zum 75. Geburtstag, Archaeolingua Main Series 15. Budapest 2003, 155–182.

E2: A Kárpát-medence kapcsolatrendszer a réz korban

- Bondár Mária: Agyag kocsimodellek a Kárpát-medencében (Kr. 3500–1500). Budapest 2012.
- Hansen, Svend: Neolithic and Copper Age between the Carpathians and the Aegean Sea. Bonn 2015.
- Horváth, Tünde: The intercultural connections of the Baden culture. In: Ilon Gábor (szerk.): ΜΩΜΟΣ VI. Nyersanyagok és kereskedelem – Raw materials and trade. Őskoros Kutatók VI. Összejövetelének konferenciakötete. Kőszeg 2009. 101–149.
- Kalicz, Nándor: Die Balaton-Lasinja-Kultur in der Kupferzeit Südost- und Mitteleuropas. Budapest 1995.
- Makkay János: Ősrégészeti kutatások Magyarországon az utóbbi években. Az újkőkor és a rézkor. JAMÉ 45. 2003. 27–64.

E3: A Kárpát-medence kapcsolatrendszer a bronz korban

- Berecki, Sándor – Németh, Rita – Rezi, Botond (eds.): Bronze Age Communities in the Carpathian Basin. Proceedings of the International Colloquium from Târgu Mureş, 24–26 October 2008. Cluj-Napoca 2009.
- P. Fischl, Klára – Kiss, Viktória – Kulcsár, Gabriella – Szeverényi, Vajk: Transformations in the Carpathian Basin around 1600 BC. In: Meller, Harald (ed.): Thera eruption 1600 BC and social change. Halle 2013, 355–372.
- Jankovits, Katalin: The Symbolism and the Wearing Fashion of Jewellery Pendants During the Bronze Age in Hungary. In: Seglie, Dario – Otte, Marcel – Oosterbeek, Luiz – Remacle, Laurence (eds.): Prehistoric Art and Ideology: Proceedings of the XV UISPP World Congress (Lisbon, 4–9 September 2006) / Actes du XV Congrès Mondial (Lisbonne, 4–9 Septembre 2006): Session C27. BAR 2008. 61–70.
- Szilas, Gábor: Angaben zur prähistorischen Topographie in Budapest. In: Zsidi, Paula – Láng, Orsolya – Szu, Annamária (szerk.): VINDOBONA-AQUINCUM. Probleme und Lösungen in der Stadtarchäologie / Problémák és megoldások a városi régészetben. Budapest 2009, 33–40.
- Tóth Katalin A kora bronzkor kutatásának helyzete Magyarországon. JAMÉ 45. 2003. 65–108.

E4: A Kárpát-medence kapcsolatrendszere a vaskorban

- Almássy, Katalin: Contacts between the Upper Tisza Region and the Balkans in the 3rd century BC In: Guštin, Mitja – David, Wolfgang (eds.): The Clash of Cultures? The Celts and the Macedonian World. Manching 2014. 239–246.
- Armit, Ian – Potrebica, Hrvoje – Črešnar, Matija – Mason, Philip – Büster, Lindsey (eds.): Cultural Encounters in Iron Age Europe. Budapest 2016.
- Kemenczei, Tibor: Angaben zur Kenntnis der Eisenzeit in der Südwesthälfte des Karpatenbeckens. ActaArchHung. 63: 2. 317–349.
- Rustoiu, Aurel: Thracians – Illyrians – Celts. Cultural connections in the northern Balkans in the 4th–3rd centuries BC. Starinar 67. 2017. 33–52.
- Rustoiu, Aurel – Egri, Mariana: The Celts from the eastern Carpathian Basin and their connections with the Mediterranean. Import, imitation and adaptation. In: Guštin, Mitja – David, Wolfgang (eds.), The Clash of Cultures? The Celts and the Macedonian World. Manching 2014 (2015). 117–128.

E5: A Kárpát-medence kereskedelme és kapcsolatrendszere a római korban (provinciák és a barbarikum)

- Bene, Zsuzsanna – Istvánovits, Eszter – Kulcsár, Valéria: Some characteristic types of Roman imports in Sarmatian Barbaricum in the Carpathian Basin (caskets decorated with metal mounts, bronze vessels, mirrors). In: Voß, Hans-Ulrich – Miller-Scheeßel, Nils (Hrsg.): Archäologie zwischen Römern und Barbaren. Zur Datierung und Verbreitung römischer Metallarbeiten des 2. und 3. Jahrhunderts n. Chr. im Reich und im Barbaricum – ausgewählte Beispiele (Gefäß, Fibeln, Bestandteile militärischer Ausrüstung, Kleingerät, Münzen). Teil 2. Dr. Rudolf Habelt GmbH. Bonn 2016. 743–759.
- Gabler, Dénes – Vaday, Andrea: Terra Sigillata im Barbaricum zwischen Pannonien und Dazien. FontArchHung. Budapest 1986.
- Istvánovits, Eszter – Kulcsár, Valéria: Sarmatians – History and Archaeology of a Forgotten People. Monographien des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Band 13. Mainz 2017.
- Vaday Andrea: Kereskedelem és gazdasági kapcsolatok a szarmaták és rómaiak között. In: Havassy Péter (szerk.): Jazigok, roxolánok, alánok. Szarmaták az Alföldön. Gyulai Katalógusok 6. Gyula 1998. 117–143.
- Vaday, Andrea: Cloisonné brooches in the Sarmatian Barbaricum in the Carpathian Basin. ActaArchHung 54. 2003. 315–412.

E6: A Kárpát-medence kereskedelme és kapcsolatrendszere a népvándorlás korban (5-9. század)

- Mesterházy, K.: A gepidák kereskedelme és népi kapcsolatai. In: A gepidák. Kora középkori germán királyság az Alföldön. Gyulai Katalógusok 7. Gyula 1999. 77-89.
- Garam, É.: Funde byzantinischer Herkunft in der Awarenzeit vom Ende des 6. bis zum Ende des 7. Jahrhunderts. Monumenta Avarorum Archaeologica 5. Budapest 2001.

- Bálint Cs.: Kelet, a kora avarok és Bizánc kapcsolatai. Magyar Őstörténeti Könyvtár 8. Szeged. 1995.
- Szenthe G.: A késő avar kori Kárpát-medence és a külvilág kapcsolatai: technológia, forma és kulturális rendszere. EME Dolgozatok Új sorozat 9 (19) (2014), 109–130.
- Szenthe G.: Adalékok a Vrap-Velino kör tárgyainak és a Kárpát-medencei késő avar kori leletanyag kapcsolatához. In: Avarok, bolgárok, magyarok. konferenciakötet. Szerk. Vincze F. Budapest 2009, 61–86.

E7: Kereskedelem és egyéb kapcsolatok a középkori Magyar Királyságban (10-17. század)

- Kovács L.: A magyar kalandozások zsákmányáról. — Über die Beute der ungarischen Streifzüge. Budapest 2011.
- Mesterházy K.: Bizánci és balkáni eredetű tárgyak a 10–11. századi magyar sírleletekben I-II. — Gegenstände byzantinischen und balkanischen Ursprunges in den ungarischen Gräberfeldern des 10.–11. Jh. I. FolArch 41 (1990), 87–115., FolArch 42 (1991), 145–177.
- Nagy Balázs: Magyarország külkereskedelme a középkorban. In: Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon. Szerk: Kubinyi A.-Laszlovszky J.- Szabó Péter Bp. 2008.253-276.
- Holl Imre: Külföldi kerámia Magyarországon, XIII-XVI. század.I; III. Bud Rég. 16 (1955) 147-197; 39 (2005) 205-247.
- Feld István: Importtárgyak, mint a középkori Magyarország gazdaságtörténetének forrásai. In: Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon. Szerk.: Kubinyi András-Laszlovszky József-Szabó Péter Budapest 2008. 297-316.